

ΑΝΕΜΟ ΡΙΠΕΣ

Η περιβαλλοντική βιωσιμότητα υπό συνθήκες οικονομικής κρίσης

Του **Κωστή Μουσουρούλη**
Βουλευτή Νομού Χίου της ΝΔ

Έστω και εάν μερίδα της επιστημονικής κοινότητας θεωρεί τον όρο «**βιώσιμη ανάπτυξη**» αντιφατικό, κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι το περιβάλλον αποτελεί αξία που είναι αδύνατο να διατηρηθεί στο χρόνο με τα σημερινά κοινωνικοοικονομικά πρότυπα. Το ερώτημα που τίθεται είναι αν, στη δύσκολη περίοδο στην οποία ζούμε, έχουμε την πολιτική βούληση να τα μεταβάλουμε με πρώτο, το πρότυπο παραγωγής και κατανάλωσης ενέργειας. Στην κατεύθυνση αυτή, ο Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας έχει ήδη παρακινήσει για μια «**παγκόσμια ενεργειακή επανάσταση**» που θα διασφαλίσει ευημερία σε συνθήκες «**βιώσιμης ανάπτυξης**».

Αυτό σημαίνει νέα αντίληψη της ζωής και της οικονομίας με ριζικές αλλαγές σε ένα ευρύτατο φάσμα κοινωνικοοικονομικών δραστηριοτήτων: στην εκπαίδευση, τις διατροφικές συνθήκες, την παραγωγή ενέργειας, την καταναλωτική συμπεριφορά, τη διαχείριση φυσικών πόρων, την οικοδόμηση, στη χωροθέτηση, τις υποδομές κλπ.

Και αν υποθέσουμε ότι η πολιτική βούληση υπάρχει, το ερώτημα που τίθεται είναι αν πράγματι μπορούμε, ιδίως σήμερα που οι μακροπρόθεσμες περιβαλλοντικές προκλήσεις δεν μας απασχολούν το ίδιο με την ανάγκη άμεσης αντιμετώπισης των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της ύφεσης που προκάλεσε η παγκόσμια οικονομική κρίση.

Το παράδειγμα του προγράμματος «**φωτοβολταϊκά στις στέγες**» που σχεδίασα και έθεσα σε εφαρμογή ως Γενικός Γραμματέας του πρώην Υπουργείου Ανάπτυξης, είναι μια απόδειξη ότι οι περιβαλλοντικές προκλήσεις αποτελούν αστείρευτη πηγή νέων ευκαιριών για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων αυτών.

Το ενεργειακό όφελος είναι μεγάλο, αφού σε δύσκολες καλοκαιρινές μεσημβρινές ώρες υπό καύσωνα, τα πολλά μικρά φωτοβολταϊκά συστήματα θα παράγουν σε πλήρη ισχύ, ανακουφίζοντας το ηλεκτρικό σύστημα της χώρας.

Εξίσου μεγάλο είναι και το οικονομικό όφελος τόσο για τους πολίτες όσο και για τις τοπικές οικονομίες, αφού θα εργαστούν πληθώρα επιτηδευματιών και καταστημάτων. Παράλληλα, η «**πράσινη ενέργεια**» γίνεται και προσιτή αλλά και ελκυστική στους πολίτες αφού «**συμψηφίζουν**» την ενέργεια που καταναλώνουν για τις ανάγκες τους με την ενέργεια που οι ίδιοι παράγουν.

Το παράδειγμα αυτό δείχνει γιατί το νέο «**πράσινο**» πρότυπο ανάπτυξης μπορεί, υπό προϋποθέσεις, να αποκαταστήσει το οικονομικό σύστημα και να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις της κρίσης, όσο και τη βιωσιμότητα της οικονομίας «**μετά την κρίση**».

Με τη συνάντηψη και συναίνεση όλου του πολιτικού, οικονομικού και κοινωνικού συστήματος της χώρας και, βεβαίως, τον εμπλουτισμό των χρηματοδοτικών μέσων που θα στηρίξει τις ριζικές αλλαγές που επιβάλλει η νέα αντίληψη της ζωής και της οικονομίας, πολλά μπορούν να προχωρήσουν ταχύτερα και καλύτερα. Υπό τις παρούσες συνθήκες έλλειψης ρευστότητας, η τελευταία προϋπόθεση είναι ιδιαίτερα σημαντική.

Προσπάθειες όπως το **Green Banking** είναι στη σωστή κατεύθυνση, αλλά δεν είναι αρκετές.

Το χρηματοπιστωτικό σύστημα θα πρέπει να στηρίξει δυναμικά μικρά και μεγάλα έργα με άλλη φιλοσοφία: μετατοπίζοντας τα κλασσικά κριτήρια τραπεζικής χρηματοδότησης από τα οικονομικά δεδομένα του επενδυτή όπως η φερεγγυότητα, οι εγγυήσεις κλπ στην αποδοτικότητα της επένδυσης αυτής καθεαυτής.

Παράλληλα, η πολιτεία θα πρέπει να εντάξει άμεσα στην ενεργειακή της στρατηγική, τομείς όπως ο πρωτογενής, οι μεταφορές αλλά και ο τουρισμός και να υποστηρίξει την όλη προσπάθεια μέσω ενός εθνικού διαδικτυακού συστήματος ενημέρωσης, πληροφόρησης και εκπαίδευσης για το νέο πρότυπο ανάπτυξης. Η πολιτική βούληση δεν αρκεί από μόνη της.

